

CD RELIGIEUS Uitvaartmuziek Cantus Amici



Urbain Van Asch was gedurende vele jaren de drijvende kracht achter het vooraanstaande Mechelse Onze-Lieve-Vrouwkoor. In 1973 tekenden ze samen voor de plaat *Requiem*, gewijd aan het gregoriaans van de uitvaart. Het gregoriaans uit die inmiddels historische opname werd nu hernomen op een nieuwe cd, *Blijf mij nabij*, van het nieuwe vocaal ensemble Cantus Amici, een gemengd koor ditmaal. Doel is passende muziek uit te voeren bij een uitvaart. In menig bisdom is de standaardvorm van de uitvaartliturgie immers niet langer de eucharistie, maar de woorddienst.

Hoe kun je rekening houden met de vragen van de nabestaanden zonder dat de eigen dynamiek en sfeer van de christelijke uitvaartliturgie op de tocht komt te staan? Met respect voor de liturgie zowel als voor de families dient er muziek te worden gezocht. Dat is vaak een lastige klus, waarvoor Cantus Amici een degelijk voorstel doet, waarin het gregoriaans als vanzelf traditie en eeuwigheid oproept.

Bij het gregoriaans dat de opname ritmeert, zingt Cantus Amici hoofdzakelijk waardevolle 'klas-

siek-hedendaagse' liederen waarmee een rouwdienst op een zinnige wijze kan worden verzorgd. Naast Nederlandstalige liederen van Oosterhuis, Schollaert of Lerinckx voert het koor het bevalige motet *Thou Knowest Lord* van Henry Purcell uit, een *communio* op muziek van Jacob van Berchem (omstreeks 1540) en *Also hat Gott die Welt geliebt* van Heinrich Schütz. Uit een andere periode zijn Mozarts *Lacrimosa*, het *Geistliches Lied* van Brahms, de *Psalm 139* van Charles Ives en een ontroerend en zeer zingbaar *Pie Jesu*, ditmaal eens niet in de vaakgehoorde versies van Cherubini of Fauré, maar van John Rutter. Het *Ubi caritas* op muziek van Maurice Duruflé klinkt ook stemmig, terwijl Bortnianski's sfeervolle lofzang *Tibje pajom* (uit de Slavische liturgie) terecht ook een plaats kreeg.

Cantus Amici zingt met overtuiging en is erin geslaagd om een wel doordachte bloemlezing van mooie religieuze muziek samen te stellen. (JC)

Blijf mij nabij. Liederen voor de uitvaart, door Vocaal Ensemble Cantus Amici Mechelen & De Mechelse Liedertafel, 18 euro zonder verzendingskosten (5 stuks 16 euro per stuk, vanaf 10 stuks 12 euro per stuk). Gratis afhalen kan bij Van Bets-Decoster, Ridder Dessainlaan 27, 2800 Mechelen. Bestellen door overschrijving op IBAN BE25 7310 0937 1282, BIC KREDBB van Cantus Amici met vermelding van „Blijf mij nabij + gewenste aantal cd's”, blijfmijnabij@gmail.com, 015 42 38 52.

CD KLASSIEK Contrabasconcerto Weense componisten



De Venezolaanse contrabassspeler Edicson Ruiz was amper vijftien en hij won al overtuigend een belangrijk concours. Op deze nieuwe cd staan vier concerten voor contrabas en orkest uit de tweede helft van de achttiende eeuw. Dat er voor het grootste strijkinstrument concerten geschreven werden, is een wonder, want oorspronkelijk moest de violone vooral dienen om de *basso continuo* kracht bij te zetten. Omstreeks 1760 ontstond echter op korte tijd een aantal concerto's.

Bij de hofkapel van Pressburg speelde ene Johann Sperger. Blijkaar was hij zo goed dat allerhande componisten hem kozen voor

de uitvoering van een concerto. Het begon bij Haydn in 1763, maar diens contrabasconcerto is er vandaag niet meer. Dittersdorf, Hoffmeister, Zimmermann, Vanhal en Pichl componeerden echter voor de man. En deze Sperger pende er zelf achttien neer voor zijn instrument.

De vier Wiener Kontrabass Konzerte worden hier welig, maar stijlgevoelig uitgevoerd op een viersnarige contrabas. Het knappe aan Ruiz is dat zijn spel met de warme welluidendheid van de contrabas nimmer het lichtvoetige van de violone vergeet. (JC)

Sperger, Hoffmeister, Zimmermann & Dittersdorf, *Wiener Kontrabass Konzerte*, door Edicson Ruiz (contrabas) en de Sinfonica Juvenil Teresa Carreno de Venezuela onder leiding van Christian Vazquez, Philharmonie, PHIL 06020, 20,50 euro.

Boek GELOOF Acht vragen Bayard



De Franse uitgeverij Bayard, die wortelt in het engagement van de assumptionisten, heeft een goede naam te verdedigen op het vlak van toegankelijke catechetische boeken. Ze zijn bovendien geïllustreerd op een voor kinderen aantrekkelijke manier.

Van dat meesterschap getuigt dit *Geloven, wat is dat eigenlijk?*, in het Nederlands uitgegeven door

Adveniat. Ons lijkt het een van de meest geschikte boeken voor het Jaar van het Geloof dat we ons kunnen indenken.

Een collectief geeft antwoord op acht vragen over het geloof. Hoe is de wereld ontstaan? Waarom bestaat de mens? Wat is geloven? Wie is God? Waarom heeft niet iedereen hetzelfde geloof? Waarom bidden we? Bestaat de duivel? Wat komt er na de dood?

Het boek, voor de leeftijd van acht tot drieëntwintig, is natuurlijk niet vrijblijvend. „Het nodigt je uit om over die vragen mee te denken en zo Jezus en het christelijke geloof beter te leren kennen. Als je dat doet, zul je, of je nu gelovig bent of niet, beter gaan begrijpen waarom miljoenen mensen christen zijn en in God geloven. En waarom ze een beetje anders tegen de wereld aankijken.”

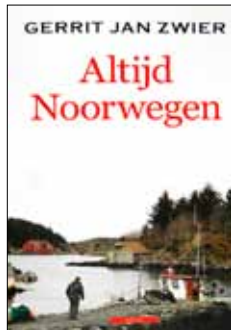
De communicatie is uitgepuurd, zowel in woorden als in beelden. Soms is het speels, zoals wanneer de auteurs het hebben over duivels (zo weet je dat je het

kwaad niet als een soort geitenman moet voorstellen), soms heel ernstig. Twee kinderen, Clemens en Simone, getuigen bijvoorbeeld openhartig over de dood van hun vader.

Goedgekozen citaten sluiten elk hoofdstukje af. Het zijn heuse parels. „Het geloof is een heel klein lichtje, dat eerst bijna onzichtbaar is en langzaam steeds helderder wordt”, zei Henri Huvelin, geestelijke vader van Charles de Foucauld. Dat geeft alle catechisten hoop. (EDS)

Geloven, wat is dat eigenlijk? Denk mee over acht grote vragen, Adveniat, Baarn, 2012, 140 blz., 18 euro, ISBN 978 94 9104 206 5.

Boek REIZEN Noorwegen Gerrit Jan Zwier



Jammer dat Noorwegen in het buitenland tegenwoordig wordt geassocieerd met massamoordenaar Anders Breivik, want het is een van de meest intrigerende Europese landen. De Nederlandse journalist Gerrit Jan Zwier trok er als jongeman ooit naartoe

en werd er verliefd op. Klassieke reisverhalen zijn het resultaat.

Zwier verkent de uithoeken van het onmetelijke land en belandt niet enkel op de eilanden in het hoge noorden, maar ook aan de weinig bekende grens met Rusland. „Een ware uithoek, een cartografisch aanhangsel, een grensgebied aan de rand van de kaart, dat mij om die reden altijd heeft gefascineerd.” Het blijkt een mistroostige en desolate plek.

Noren leven graag in de buitenlucht. Ze handhaven zich in de ongerepte natuur, die daardoor wezenlijk is om hun cultuur te begrijpen. Noorwegen stelde alvast de Unesco voor zijn fjorden op de begeerde Werelderfgoedlijst te plaatsen. Pas in Zwierts laatste hoofdstuk komt de hoofdstad Oslo ter sprake.

Ook heeft Noorwegen hoogstaande cultuur voortgebracht: schrijvers, schilders, componis-

ten. De auteur meent dat die overvloed ontspruit uit de romantische geest van de Noren.

In het laatste hoofdstuk tracht Zwier ook het mysterie-Breivik te vatten. De haat werd immers beantwoord door solidariteit en sereneiteit. (EDS)

Gerrit Jan Zwier, *Altijd Noorwegen*, Atlas, Amsterdam, 2012, 270 blz., 24,95 euro, ISBN 978 90 4501 801 0.

Boek MYTHE Lijkwade van Turijn Thomas de Wesselow



Over de lijkwade van Turijn werden reeds tientallen boeken geschreven. De recentste, *Het teken*, telt alweer meer dan 500 bladzijden. Auteur is de Britse historicus Thomas de Wesselow, die een betrekking aan de universiteit in Cambridge liet staan om zich voltijds te kunnen wijden aan de studie van de lijkwade. Het object inspireert dan ook semi-wetenschappers wereldwijd, die men in het jargon sindonologen (van het Italiaanse *sindone*) noemt. Alhoewel de meeste wetenschappers menen dat de lijkwade een object is dat uit de middeleeuwen dateert (uit pollenonderzoek

blijkt het minstens 1.300 jaar oud), blijft deze kunsthistoricus dus geloven (en wil hij bewijzen) dat de beruchte doek ouder is. En hij doet dat niet als gelovige, maar als historicus. „Mijn enig begrip voor het doek is gebaseerd op meer dan een eeuw aan onderzoek dat werd verricht door onafhankelijke deskundigen en wetenschappers”, legt hij uit.

Hij wil – zoals hij de lezer van meet af aan meegeeft – de status van de lijkwade als bewijs van de verrijzenis onderuithalen. Velen immers zien er een reliek van Jezus' verrijzenis in. Deze auteur wil aantonen dat de lijkwade net aantoonde dat mensen enkele dagen na Jezus' kruisdood het graf bezochten en het dode lichaam van het doek hebben gescheiden. De Wesselow: „De lijkwade van Turijn is geen middeleeuwse vervalsing, het is juist een object dat twintig eeuwen geleden de inspiratie vormde tot het geloof in de opstanding en zou leiden tot de geboorte van een nieuw geloof.”

De Wesselow fietst ons inziens daarbij wel heel makkelijk over het feit dat er in de hele geschiedenis van de jonge Kerk geen spoor is te vinden van de verering van een dergelijk object. Hij beweert dat de lijkwade vijfhonderd jaar lang in Edessa verbor-

gen was en men er niets van wist. Dat is een theorie die met haken en ogen aan elkaar hangt.

De Wesselow gaat al te snel voorbij aan de uitdrukking van Paulus dat het geloof 'door te luisteren' ontstaat, niet door te zien. Integendeel, hij verzamelt verzen uit apocriefe teksten om zijn gelijk te bewijzen.

Toegegeven, dit is een zogeheten *pageturner*, een boek dat je verslindt, prima om er ledige uren mee te vullen. Maar als u echt wat interessants wilt lezen over de verrijzenis van Jezus Christus, zoekt u best wat anders. (EDS)

Thomas de Wesselow, *Het teken. De lijkwade van Turijn en het mysterie van de opstanding*, Spectrum, Houten/Antwerpen, 2012, 544 blz., 24,99 euro, ISBN 978 90 0031 313 6.